

॥ अकृतव्रण उवाच ॥ स वेदाध्ययने युक्तो जमदग्निर्महातपाः । तपस्तेपे ततो वेदान्नियमादशमानयत् ।

स प्रसेनजितं राजन्नधिगम्य नराधिपं । रेणुकां वरयामास स च तस्मै ददौ नृपः ।

रेणुकान्वय सम्प्राप्य भार्यां भार्गवनन्दनः । आश्रमस्थस्त्वया साङ्गं तपस्तेपेऽनुकूलया ।

तस्याः कुमारश्चत्वारो जज्ञिरे रामपञ्चमाः । सर्वेषामजघन्यस्तु राम आसीजघन्यजः ।

फलाहारेषु सर्वेषु गतेष्वथ सुतेषु वै । रेणुका स्नातुमगमत् कदाचिन्नियतव्रता ।

सा तु चित्ररथं नाम मार्त्तिकावतकं नृपं । ददर्श रेणुका राजन्नागच्छन्ती यदृच्छया ।

क्रीडन्तं सलिले दृष्ट्वा सभार्यं पद्ममालिनं । च्छद्मिन्तं ततस्तस्य स्पृहयामास रेणुका ।

व्यभिचाराच्च तस्मात् सा क्लिन्नाऽभसि विचेतना । प्रविवेशाश्रमं व्रत्ता तां वै भर्ताऽन्वबुध्यत ।

स तां दृष्ट्वा च्युतां धैर्याद्वाह्या लक्ष्या विवर्जितां । धिक्शब्देन महतेजा गर्हयामास वीर्यवान् ।

ततो ज्येष्ठो जामदग्न्या रुमत्वान्नाम नामतः । आजगाम सुषेणश्च वसुर्विश्वावसुस्तथा ।

तानानुपूर्व्या भगवान् वधे मातुरचोदयत् । न च ते जातसखेहाः किञ्चिदुचुर्बिचेतसः ।

ततः शशाप तान् क्रोधात्ते शप्ताश्चेतनां जडः । मृगपत्तिसधर्माणः क्षिप्रमासन् जडोपमाः ।

ततो रामोऽभ्ययात् पश्चादाश्रमं परवीरहा । तमुवाच महाबाह्वर्जमदग्निर्महातपाः ।

जहोमां मातरं पापां मा च पुत्रव्यथां कथाः । तत आदाय परशुं रामो मातुः शिरोऽहरत् ।

ततस्तस्य महाराज जमदग्नेर्महात्मनः । कोपोऽभ्यगच्छत् सहसा प्रसन्नश्चाब्रवीदिदं ।

ममेदं वचनान्तात कृतन्ते कर्म दुष्करं । वृणीष्व कामान् धर्मज्ञ यावतो वाञ्छसे हृदा ।

स वब्रे मातुरुत्थानमस्यतिश्च बधस्य वै । पापेन तेन चास्पर्शं भ्रातृणां प्रकृतिं तथा ।

अप्रतिद्वन्ता युद्धे दीर्घमायुश्च भारत । ददौ च सर्वान् कामांस्तान् जमदग्निर्महातपाः ।

कदाचित्तु तथैवास्य विनिष्क्रान्ताः सुताः प्रभो । अथानूपपतिर्वीरः कार्त्तवीर्योऽभ्यवर्त्तत ।

तमाश्रमपदं प्राप्तमृषेर्भार्यां समाचयत् । स युद्धमदसंसृजो नाभ्यनन्दत्तथाऽर्चनं ।

प्रमथ्य चाश्रमात्तस्माद्ध्वामधेनोस्तथा बलात् । जहार वत्सं क्रोशन्त्या बभञ्ज च महाद्रुमान् ।

आगताय च रामाय तदाचष्ट पिता स्वयं । गाञ्च रोरुदतीं दृष्ट्वा कोपो रामं समाविशत् ।

स मृत्युवशमापन्नं कार्त्तवीर्यमुपाद्रवत् । तस्याथ युधि विक्रम्य भार्गवः परवीरहा ।

चिच्छेद निशितैर्भस्त्रैर्बाहून् परिघसन्निभान् । सहस्रसंस्त्रिताञ्चाजन् प्रगृह्य रुचिरं धनुः ।

अभिभूतः स रामेण संयुक्तः कालधर्म्मा । अर्जुनस्याथ दायादा रामेण कृतमन्यवः ।

आश्रमस्थं विना रामं जमदग्निमुपाद्रवन् । ते तं जघ्नुर्महावीर्यमयुध्यन्तं तपस्विनं ।

असकृद्रामरामेति विक्रोशन्तमनाथवत् । कार्त्तवीर्यस्य पुत्रास्तु जमदग्निं युधिष्ठिर ।

पीडयित्वा शरैर्जगुर्ग्रथागतमरिन्दमाः । अपक्रान्तेषु चैतेषु जमदग्नौ तथा गते ।

समित्पाणिरुपागच्छदाश्रमं भृगुनन्दनः । स दृष्ट्वा पितरं वीरस्तथामृत्युवशज्जतं ।

अनर्हं तं तथाभूतं विललाप सुदुःखितः ।

इतिश्रीमहाभारते आरण्यपर्वणि तीर्थयात्रापर्वणि जमदग्निवधे षोडशाधिकशतोऽध्यायः ॥ ११६ ॥